

EDUKAČNÍ PROSTORY – KONCEPCE

2. NP zámku Vyškov – aktuální využití: sekretariát, ředitelna, pracovna ekonomky

Zpracovala:

Monika Pelinková, ředitelka

Vyškov, červenec 2022

Obsah

I.	Úvod – výchozí stav	1
II.	Jak projekt zapadá do koncepce muzea?	2
III.	Výběr a vyznačení vhodných prostor	3
IV.	Nezbytné úpravy prostor a jejich náplň	4
IV.1	Zásahy vyžadující ohlášení stavby	4
IV.2	Šatna, odpočinkový prostor, kuchyňka – aktuálně sekretariát	5
IV.3	Sklad materiálu a vybavení – aktuálně pracovna ekonomky	5
IV.4	Edukační prostory – aktuálně ředitelna	6
V.	Závěrem	7

I. Úvod – výchozí stav

Stávající i možné způsoby edukačního využití muzea (např. doplnění výuky, školního výletu, kurzu, odborného studia, volnočasové vzdělávací akce, ...) jsou determinovány několika východisky, z nichž některé muzeum splňuje, ale jiné – zejména prostorové – nikoliv.

Kvalitní muzejní pedagog

Od školního roku 2011/2012 muzeum nabízí zejména pro školní skupiny tzv. muzejní animace – výukový výklad k výstavám zábavnou a zároveň poučnou formou. Muzeum nemělo do roku 2013 žádného kulturně výchovného pracovníka, který by mohl takovéto programy zajišťovat. Byly tedy poskytovány převážně prostřednictvím externích pracovníků s odpovídajícím vzděláním, nebo odbornými pracovníky. Od ledna 2013 však nastoupila do muzea na úvazek 0,5 muzejní pedagožka a od ledna 2017 byl její úvazek rozšířen na 0,7 a od března 2018 na 1,0, což umožnilo nejen znatelné rozšíření animačních programů pro školy, ale rovněž větší časovou vstřícnost vůči školám.

Široká a atraktivní nabídka

Muzeum pravidelně připravuje k pořádaným temporálním výstavám edukační programy, které přizpůsobuje rámcovým vzdělávacím programům škol.

V posledních 6 letech se muzeu podařilo kompletně obnovit 4 z 8 stálých expozic, které nyní představují dobrý základ atraktivní nabídky pro potenciální návštěvníky muzea. Také expozice – starší i nové – jsou postupně a pravidelně doplňovány edukačními programy, převážně za podpory finančních prostředků z dotačního programu Ministerstva kultury ČR.

Edukační programy připravuje muzeum nejen pro školy, ale také pro veřejnost – pro návštěvníky všech věkových kategorií.

Jejich realizace přináší nemalou část příjmů organizace.

Prostory

Hlavní problém, který značně komplikuje realizaci edukačních programů, a navíc omezuje instalaci temporálních výstav, je naprostá absence edukačních prostor. Veškeré aktivity jsou realizovány přímo v expozicích a na výstavách. Při instalaci výstav musíme vycházet prioritně ne z nejvhodnějšího prostorového uspořádání samotné výstavy, ale z nutnosti vyčlenění prostoru, kde by mohly doprovodné aktivity probíhat. Při absenci stálých prostor pro edukační aktivity nelze rovněž pořídit všechno potřebné vybavení pro realizaci programů, a to buď z toho důvodu, že se jedná o vybavení, které musí být pevně instalováno, případně z důvodu, že ho poté není kde uložit.

II. Jak projekt zapadá do koncepce muzea?

Co muzeum v oblasti edukací nabízí?

Edukační programy pro školy

Aktivity pro školy patří nyní již k tradičním programovým prioritám muzeí. Jedná se o kulturně-tvořivě-vzdělávací aktivity iniciované muzejními pedagogy, kteří děti provází expozicí nebo výstavou.

Účastníci mají k dispozici zpracované animační (pracovní) listy. Jde o to oživit žákům a studentům prohlídku expozice/výstavy zábavnou, srozumitelnější, a přitom poučnou formou, a vtáhnout je více do děje, který expozice nebo výstava znázorňuje, podat jim výklad expozice/výstavy v širších souvislostech, poskytnout jim další doprovodné informace, které sami z vystavovaných předmětů nevyčtou, a umožnit jim přímo na místě s informacemi pracovat. Děti např. vidí v expozici intarzovaný nábytek, ale už se z ní nedozví, jak se vlastně vyrábí, mají u sekretáře napsáno, že je barokní, ale neví, podle jakých znaků to poznat, ...

Muzejní animace je aktivitou, kde se návštěvníci mohou setkat s uměním, s přírodou, ale i s obyčejnými předměty, které jsou „svědky“ historie. Prožitek v muzeu získaný takto aktivně, zábavně a tvořivě je mnohem hlubší než pouhá individuálně nahodilá zkušenost (obzvláště pro děti).

Programy, kurzy, dílny, přednášky

Programy, kurzy, dílny a přednášky jsou připravovány pro dospělou veřejnost i pro rodiny s dětmi, a to jak ke stálým expozicím a výstavám, tak rovněž k tradicím a zvykům (zejména velikonočním a vánočním) či k dalším tématům vztahujícím se k uchovávaným předmětům, např. k rukodělné výrobě, výtvarnému umění atd.

Akce

Specifickou kapitolu představují akce, u nichž jsou edukační aktivity doplňkem programu. Z těch největších lze jmenovat zejména muzejní noc, den otevřených dveří nebo vánoční jarmark. Aktivita, která je velmi oblíbená při pořádaných akcích, je prezentace a možnost vyzkoušení si práce muzejního konzervátora. Tato aktivita je také jedna z nejnáročnějších na vybavení a na vhodný prostor.

Prázdninové muzejní dílničky

Jsou prioritní volnočasovou aktivitou poskytovanou muzeem během prázdnin (jarních, letních i podzimních). Zaměřené jsou zejména na menší děti (doprovázené většinou prarodiči nebo rodiči) nebo skupiny typu turistický kroužek, letní tábor atp.

V dílničkách se děti mohou zábavnou formou dovědět něco nového ze života našich předků, vyzkoušet si svoje dovednosti, a ještě si odnést vlastnoručně vyrobený suvenýr z prázdninového dobrodružství v našem muzeu.

Muzejní dílničky nemají suplovat výtvarnou nebo pracovní výchovu. Cílem je, aby se děti zábavnou a poutavou formou seznámily s prezentovanými tématy, s dějinami hmotné kultury (řemesla, tradiční materiály, zvyky atp.) a s činnostmi muzejních pracovníků, respektive s obory, které se v muzejní práci uplatňují (např. práce archeologa nebo konzervátora).

III. Výběr a vyznačení vhodných prostor

Pokud nechceme zrušit některé z výstavních prostor, což vnímáme jako velmi nevhodné a neperspektivní řešení, je jediným možným východiskem uvolnit vybrané kancelářské prostory. Při výběru bylo z našeho pohledu nutné splnit 2 zásadní podmínky:

1. Aby byl přesunut ucelený úsek, který dále může fungovat v jiném prostoru, a nedošlo přesunem kanceláří k narušení provozu a činnosti muzea, či ke zhoršení kvality jeho fungování.
2. Aby prostory měly dostatečnou plochu a byl tak problém s nedostatkem edukačních prostor vyřešen dlouhodobě.

Tyto dvě podmínky současně splňuje pouze přesunutí vedení muzea. K realizaci projektu byly tudíž vybrány prostory v objektu zámku Vyškov na adrese náměstí Čsl. armády 475/2, Vyškov-Město, 682 01 Vyškov (viz plánec se zaměřením – Příloha č. 1) – konkrétně prostory ředitelny, sekretariátu a ekonomického oddělení s tím, že vedení organizace a ekonomický úsek budou přesunuty do objektu špitálku sv. Anny (Dukelská 121/6, Vyškov-Předměstí, 682 01 Vyškov). Tímto by bylo uvolněno cca 102 m² prostor.

Cílem je vytvoření kvalitně vybaveného multifunkčního prostoru, který by mohl sloužit pro práci se školami i širokou veřejností (zejména programy k expozicím a výstavám, muzejní dílničky) nebo pro pořádání konferencí, seminářů, workshopů; vedle něj zřízení odpočinkového prostoru a skladu techniky a vybavení.

Na financování vybudování edukačních prostor plánuje muzeum žádat o dotaci z programu IROP II.

IV. Nezbytné úpravy prostor a jejich náplň

IV.1 Zásahy vyžadující ohlášení stavby

Jelikož je objekt kulturní památkou zapsanou v ústředním seznamu nemovitých kulturních památek pod rejstříkovým číslem 11064/7-3901 (zámek Vyškov), vyžadují zásahy do objektu stanovisko státní památkové péče a následné ohlášení stavby.

Z tohoto důvodu zadavatel vyžaduje průběžnou konzultaci zpracovávaného projektu se zástupci státní památkové péče, aby byly veškeré problematické zásahy vyřešeny již před dokončením projektu a před jeho předložením k vydání závazného stanovisko orgánů státní památkové péče.

Vytápění

Aktuálně jsou prostory vytápěny akumulárními kamny a předpokládá se ponechání tohoto způsobu vytápění. Je třeba vyhodnotit případnou potřebu opravy či výměny kamen.

Klimatizace

Vzhledem k orientaci oken jsou prostory v letních měsících velmi vyhřáté, je tedy třeba vyřešit způsob klimatizování.

Zatemnění

Prostory je třeba vybavit zatemněním, které nebude invazivně zasahovat do oken.

Rozvody elektro

Bude třeba přizpůsobit osvětlení i umístění zásuvek novému využití prostor.

Internetové připojení

Aktuálně využíváno pevné připojení přes optický kabel – 1 síťová zásuvka. Je třeba umístění přizpůsobit novému využití a doplnit připojení přes WI-FI.

Odhlučnění vedlejší pracovny

Současná ředitelna je s vedlejší pracovnou propojena dvoukřídlymi dřevěnými dveřmi, je proto třeba vyřešit odhlučnění prostor.

Oprava/výměna dveří

3 ks (aktuální vstup na sekretariát a vstup ze sekretariátu do obou kanceláří)

Oprava omítek, výmalba

Nutno dodržet postupy a materiály vhodné do historických objektů.

Rozvody vody a odpadů

Bude třeba provést úpravu (doplnění) rozvodů vody a odpadů pro zařízení v kuchyňském koutu

Předěl místnosti pro edukace – zástěna pro technické zázemí

Technické zázemí by mělo být přístupné ze dvou stran – potřeba ukotvení zástěny do stropu a podlahy.

Případná změna podlahové krytiny

Stávající podlahová krytina:

- ředitelna – plovoucí podlaha
- sekretariát a pracovna ekonomky – vinyl

Bude třeba vyhodnotit, zda odpovídá potřebám nového využití prostor, a to jak s ohledem na změnu zatěžování podlahy, tak s ohledem na údržbu a bezpečnost pohybu.

Ozvučení

Bude třeba při projekcích, na přednáškách atp.

IV.2 Šatna, odpočinkový prostor, kuchyňka – aktuálně sekretariát

Kuchyňský kout

- linka, lednička s mrazákem, kávovar, mikrovlnka, myčka, varná konvice, nádobí (vybavení pro max. 50 osob) – vyřešit tak, aby bylo veškeré vybavení schované – uzamykatelná dvířka, rolety atp.
- bude třeba upravit (doplnit) rozvody vody a odpadů

Odpočinkový prostor

- přizpůsobeno pro dětského návštěvníka (možnost posadit se, posvačit) – variabilní přenosné vybavení, aby v případě větší skupiny bylo možné využít i v prostorech pro edukace
- celkem pro cca 20 dětí

Šatna

- vybavení pro odložení bund, kabátů (bez rozlišení věku návštěvníků)
- vybavení pro odložení tašek, batohů (prioritně pro dětského návštěvníka)

IV.3 Sklad materiálu a vybavení – aktuálně pracovna ekonomky

- skříňe, police
- nabíjecí stanice na tablety (případně možno umístit do technického zázemí, které je plánováno v prostorech pro samotné edukace – viz IV.4)
- uložení židlí a stolů (židle a stoly ideálně stohovatelné, dobře skladné, lehké, ale stabilní a bezpečné)
- pracovní židle, pracovní stůl s vybavením (notebook nebo PC sestava, multifunkční tiskárna/kopírka, skartovačka, mobilní telefon)

IV.4 Edukační prostory – aktuálně ředitelna

Zástěna, za kterou bude umístěné technické zázemí, bude sloužit pro zavěšení projekčního plátna, SMART Board displeje s pylonovým pojezdem, chytrá zeď s příslušenstvím atp.

Nástin dalšího vybavení – techniky, spotřebičů a pomůcek: notebook/y, tablety, projektor, vizualizér, horizontální sušička, laminovačka, konzervátorské vybavení, vybavení hracího koutku pro malé děti (koberec, pěnové puzzle, interaktivní hry a hračky), výuková videa, výtvarné potřeby (např. silikonové podložky, válečky, reliéfní razítka, miniaturní vrtačky na zdobení kraslic atd.).

Mobiliář: stoly, židle, odpadkové koše, police, kontejnery (boxy) na uložení pomůcek a materiálu, vozík na výtvarný materiál, univerzální vozík na pomůcky atp.

V. Závěrem

Muzejní pedagogika, která se věnuje muzeím jako vzdělávacím institucím a jejich přínosu pro výchovně-vzdělávací proces, má pro existenci muzeí velký význam, i když nepatří k primárním funkcím muzea, kterými jsou zejména činnost sbírkotvorná, tezaurační a prezentační. Muzeum Vyškovska klade akcent právě také na vzdělávací a výchovnou funkci muzea a přispět tím k obrazu muzea jako instituce, která předměty nejen sbírá, ale dokáže je rovněž využít, zpřístupnit a atraktivně představit široké veřejnosti.

Náplň projektu (rozmístění, vybavení atd.) bude průběžně po celou dobu přípravy projektu konzultována s pověřeným zástupcem zadavatele.

Kontrolní dny k přípravě projektové dokumentace budou probíhat min. 1x za 14 dní v sídle zadavatele.